

ระเบียบกรมวิชาการเกษตร
ว่าด้วยการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร : เกษตรอินทรีย์ : การผลิต
การแปรรูป การแสดงฉลากและการจำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์อินทรีย์
พ.ศ. ๒๕XX

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตรเพื่อให้สอดคล้องกับระบบการรับรองตาม มาตรฐานสากล ครอบคลุมกระบวนการผลิต ตลอดห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่แหล่งผลิต การรวบรวม การคัดบรรจุ และการแปรรูป รวมถึงการแสดงฉลากผลิตผลและผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์มีคุณภาพและ เป็นไปตามหลักวิชาการมีมาตรฐานการปฏิบัติงานในแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมวิชาการเกษตรจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมวิชาการเกษตร ว่าด้วยการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร : เกษตรอินทรีย์ : การผลิต การแปรรูป การแสดงฉลากและการจำหน่าย ผลิตผลและผลิตภัณฑ์อินทรีย์ พ.ศ. ๒๕XX”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“มาตรฐานเกษตรอินทรีย์” หมายความว่า มาตรฐานสินค้าเกษตร : เกษตรอินทรีย์ : การผลิต การแปรรูป การแสดงฉลากและการจำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์อินทรีย์

“เกษตรอินทรีย์” (Organic agriculture) หมายความว่า ระบบการจัดการการผลิตด้านการเกษตรแบบองค์รวม ที่ช่วยทำให้ระบบนิเวศเกษตรมีความสมบูรณ์ ทั้งนี้รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ วงจรชีวภาพ และกิจกรรมทางชีวภาพในดิน เกษตรอินทรีย์เน้นการใช้วิธีการจัดการภายในฟาร์มมากกว่าการเลือกใช้ปัจจัยการผลิตจากภายนอกฟาร์ม โดยคำนึงถึงสภาพของภูมิภาคต่างๆ ที่ต้องมีการปรับระบบให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น ทั้งนี้เมื่อเป็นไปได้จะทำให้สำเร็จได้โดยใช้วิธีทั่วไป วิธีทางชีวภาพและทางกล แทนการใช้วัสดุสังเคราะห์

“การผลิตพืชอินทรีย์” หมายความว่า ระบบการผลิตพืช ผลิตผลและผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ การรวบรวม การคัดบรรจุ และการแปรรูป ผลิตผลและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งเมล็ดพันธุ์ และการแสดงฉลากของผลิตภัณฑ์ ที่เป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มกษ.) หรือมาตรฐานอื่นๆ ที่เทียบเท่า

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะอนุกรรมการบริหารระบบคุณภาพด้านการรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานกรรมการบริหารระบบคุณภาพและรับรองมาตรฐานการผลิตพืช เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

“คณะกรรมการรับรอง” หมายความว่า คณะกรรมการรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานคณะกรรมการบริหารระบบคุณภาพด้านการรับรองมาตรฐานการผลิตพืชเพื่อทำหน้าที่ พิจารณาให้การรับรอง คงไว้ พักใช้ เพิกถอน เปลี่ยนแปลงขอบข่าย เพิ่ม/ลดขอบข่ายและยกเลิกการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์

“คณะพิจารณาอุทธรณ์” หมายความว่า คณะบุคคลที่แต่งตั้งโดยประธานคณะกรรมการบริหารเพื่อพิจารณาอุทธรณ์

“ผู้ตรวจประเมิน” (Auditor) หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากกรมวิชาการเกษตรให้ทำหน้าที่ตรวจประเมิน

“คณะผู้ตรวจประเมิน” หมายความว่า คณะบุคคลที่กรมวิชาการเกษตรแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่ตรวจประเมิน ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าผู้ตรวจประเมิน ผู้ตรวจประเมิน ผู้ตรวจประเมินฝึกหัด (ถ้ามี) และผู้เชี่ยวชาญ (ถ้ามี)

“ผู้ยื่นคำขอ” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่มเกษตรกร หรือกลุ่มองค์กรอื่นใด ที่ประสงค์จะขอรับการรับรอง

“การรับรอง” (certification) หมายความว่า ขั้นตอนการดำเนินงาน โดยหน่วยรับรอง และออกใบรับรองว่าผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์หรือระบบการควบคุมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มกษ.)

“ใบรับรอง” หมายความว่า ใบรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ที่กรมวิชาการเกษตรออกให้ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มกษ.)

“ขอบข่ายการรับรอง” หมายความว่า ชนิดพืช ผลิตผล ผลิตภัณฑ์ และพื้นที่การผลิตพืชอินทรีย์ ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มกษ.)

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

หมวด ๑

ขอบข่าย พื้นที่ และภาษาที่ใช้ในการตรวจประเมิน

ข้อ ๔ กรมวิชาการเกษตรจะให้การรับรองแหล่งผลิต การคัดบรรจุ การแปรรูป และการรวบรวม ผลิตผลและผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ที่ใช้เป็นอาหาร หรืออาหารสัตว์ ครอบคลุมการแสดงฉลาก ผลิตผลและผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ การตรวจประเมินจะดำเนินการตรวจประเมินสำหรับพื้นที่ในประเทศไทย และใช้ภาษาไทยเป็นหลักในการตรวจประเมิน

หมวด ๒

คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอการรับรองและการยื่นคำขอรับรองการผลิตพืชตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

ข้อ ๕ ผู้ยื่นคำขอการรับรองการผลิตพืชตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๕.๑ กรณีเป็นบุคคลธรรมดา

(ก) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(ข) เป็นผู้สมัครใจขอรับการรับรอง และยินยอมที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

(ค) ไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนการรับรอง จากกรมวิชาการเกษตร หรือหน่วยรับรองใดๆ ที่มีมาตรฐานเทียบเท่าของกรมวิชาการเกษตร เว้นแต่พ้นระยะเวลา หนึ่งปี นับจากวันที่ถูกเพิกถอนการรับรอง

(ง) ก่อนการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ผู้ยื่นคำขอต้องมีการนำระบบการผลิตพืช ผลิตผลและ/หรือผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ไปปฏิบัติแล้ว รวมทั้งมีการดำเนินกิจกรรมในทุกข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

(จ) ต้องได้รับใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตามประเภทกิจการที่ขออนุญาต

๕.๒ กรณีเป็นนิติบุคคล

(ก) เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

(ข) เป็นนิติบุคคลที่สมัครใจขอรับการรับรอง และยินยอมที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

(ค) ไม่เป็นนิติบุคคลที่ถูกเพิกถอนการรับรอง จากกรมวิชาการเกษตร หรือหน่วยรับรองใดๆ ที่มีมาตรฐานเทียบเท่าของกรมวิชาการเกษตร เว้นแต่พ้นระยะเวลา หนึ่งปี นับจากวันที่ถูกเพิกถอนการรับรอง

(ง) ก่อนการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ผู้ยื่นคำขอต้องมีการนำระบบการผลิตพืชผลผลิตและ/หรือผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ไปปฏิบัติแล้ว รวมทั้งมีการดำเนินกิจกรรมในทุกข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

(จ) ต้องได้รับใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตามประเภทกิจการที่ขออนุญาต

๕.๓ กรณีเป็นกลุ่มเกษตรกรหรือองค์กร

(ก) เป็นกลุ่มเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หรือหากไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานภาครัฐ ต้องมีสมาชิกที่ขอขึ้นรับรองตั้งแต่ ห้ารายขึ้นไป

(ข) กลุ่มต้องมีระบบการผลิตและระบบควบคุมภายในกลุ่ม (Internal Control System) ที่มีประสิทธิภาพเพื่อรับรองว่ากิจกรรมการผลิตของเกษตรกร สมาชิกและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดและเชื่อถือได้

(ค) กลุ่มอาจดำเนินการโดยสมาชิกที่รวมกลุ่มกันเพื่อทำการเพาะปลูก หรือดำเนินการโดยนิติบุคคล (Juristic Person) หรือองค์กรอิสระ ซึ่งรับผิดชอบกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกร โดยเป็นผู้รับซื้อ จัดจำหน่าย หรือส่งออกผลผลิตทางการเกษตร ของกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรที่ทำการผลิตให้

(ง) สมัครใจขอรับการรับรอง และยินยอมที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

(จ) ไม่เป็นกลุ่มหรือองค์กรที่ถูกเพิกถอนการรับรองจากกรมวิชาการเกษตรหรือหน่วยรับรองใดๆ ที่มีมาตรฐานเทียบเท่าของกรมวิชาการเกษตร เว้นแต่พ้นระยะเวลา หนึ่งปี นับจากวันที่ถูกเพิกถอนการรับรอง

ข้อ ๖ ผู้ใดประสงค์จะขอการรับรองการผลิตพืช ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ให้ยื่นคำขอโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ของกรมวิชาการเกษตร หรือยื่นต่อเจ้าหน้าที่ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ในเขตพื้นที่

ข้อ ๗ เมื่อได้รับคำขอดังกล่าวแล้วให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอและคุณสมบัติของผู้ขอตามข้อ ๕ และข้อ ๖ หากเห็นว่าเอกสารหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ หากเอกสารครบถ้วนแล้วให้ส่งคณะผู้ตรวจประเมินดำเนินการต่อไป

ข้อ ๘ ผู้ยื่นคำขอต้องยินยอมให้ผู้ตรวจประเมินดำเนินการตรวจประเมิน ณ สถานที่ผลิตของผู้ยื่นคำขอ รวมทั้งยินยอมให้ผู้แทนจากหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการรับรองเข้าร่วมสังเกตการณ์การตรวจประเมินของผู้ตรวจประเมิน ณ สถานที่ผลิตของผู้ยื่นคำขอ

หมวด ๓

การตรวจประเมินและการออกใบรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

ข้อ ๙ ให้คณะผู้ตรวจประเมินดำเนินการตรวจประเมินตามคู่มือมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) คู่มือวิธีการปฏิบัติงาน (WI) คู่มือการปฏิบัติงาน (SOP) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์ (RE-8) และพิจารณาพื้นที่การผลิตตามแนวทางที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

ข้อ ๑๐ เมื่อคณะผู้ตรวจประเมิน ตรวจประเมินเรียบร้อยแล้วให้นำเสนอต่อคณะกรรมการรับรองเพื่อพิจารณา หากคณะกรรมการรับรองพิจารณาแล้วเห็นชอบให้นำเสนออธิบดี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อออกใบรับรอง

ข้อ ๑๑ ใบรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ มีอายุ สองปี นับแต่วันที่ออกใบรับรอง

หมวด ๔

การต่ออายุใบรับรองการผลิตพืชอินทรีย์

ข้อ ๑๒ ผู้ได้รับใบรับรอง ที่มีความประสงค์จะขอต่ออายุใบรับรอง ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบรับรองต่อกรมวิชาการเกษตร โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ของกรมวิชาการเกษตร หรือยื่นต่อเจ้าหน้าที่ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ในเขตพื้นที่ ก่อนใบรับรองฉบับเดิมสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ถือว่ามีความเหมือนผู้ได้รับใบรับรองและให้ดำเนินการผลิตต่อไปได้จนกว่าอธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะสั่งไม่ต่ออายุใบรับรอง

กรณีที่ผู้ได้รับการรับรองไม่ยื่นคำขอต่ออายุการรับรองภายในระยะเวลาที่กำหนด และใบรับรองฉบับเดิมสิ้นอายุการรับรอง กรมวิชาการเกษตรจะถือว่าขาดอายุการรับรองโดยปริยาย

ข้อ ๑๓ การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ กรมวิชาการเกษตรจะตรวจประเมินระบบทั้งหมด เพื่อออกใบรับรองฉบับใหม่ หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตาม ข้อ ๙

ข้อ ๑๔ การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรองจะทำการตรวจประเมินไม่เกิน สองครั้ง หากการตรวจประเมินไม่สามารถเสร็จสิ้นได้ภายใน สองครั้ง กรมวิชาการเกษตร จะพิจารณายกเลิกการต่ออายุ

หมวด ๕

การลดขอบข่าย การพักใช้ และการเพิกถอนการรับรอง

ข้อ ๑๕ การลดขอบข่ายการรับรอง

เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถรักษาระบบการผลิตพืชอินทรีย์ในขอบข่ายการรับรองให้อธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ลดขอบข่ายการรับรอง และออกใบรับรองฉบับใหม่แทนฉบับเดิมตามขอบข่ายที่เหลือ และใบรับรองฉบับใหม่ให้อายุเท่ากับใบรับรองฉบับเดิมที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ผู้ได้รับการรับรองต้องส่งคืนใบรับรองฉบับเดิม ให้กรมวิชาการเกษตร

ข้อ ๑๖ การสั่งพักใช้ใบรับรอง

เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ อธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจสั่งพักใช้ใบรับรอง โดยกำหนดครั้งละไม่น้อยกว่า หกสิบวัน แต่ไม่เกิน หนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ผู้ได้รับการรับรองถูกสั่งพักใช้ใบรับรอง ต้องหยุดการอ้างถึงใบรับรอง เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายรับรองระบบงานระหว่างที่ถูกสั่งพักใช้ จนกว่าอธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายสั่งถอนการสั่งพักใช้

ข้อ ๑๗ การสั่งเพิกถอนใบรับรอง

กรณีที่ผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ กรณีใดกรณีหนึ่งหรือหลายกรณี ดังนี้

(๑) ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในระเบียบนี้และการไม่ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว ส่งผลกระทบบรรยากาศต่อการรับรอง

(๒) ไม่ปฏิบัติตามระบบที่ได้รับการรับรองในสาระสำคัญ ทำให้สูญเสียความเป็นอินทรีย์

(๓) ไม่ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่อง หลังจากถูกสั่งพักใช้ใบรับรอง

(๔) มีข้อร้องเรียนที่คณะกรรมการรับรอง พิจารณาแล้วเห็นว่าส่งผลกระทบบรรยากาศต่อการรับรอง

ให้คณะกรรมการรับรองพิจารณาเสนออธิบดี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเพื่อสั่งเพิกถอนใบรับรอง ทั้งนี้ ผู้ได้รับการรับรองซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบรับรองต้องส่งใบรับรองคืน ให้แก่กรมวิชาการเกษตร

ผู้ถูกเพิกถอนใบรับรองต้องหยุดการใช้ หรืออ้างอิง ใบรับรอง เครื่องหมายรับรองและเครื่องหมายรับรองระบบงานบนผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์หรือวัสดุหีบห่อทั้งหมด รวมถึงเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้อง เช่น แผ่นพับ ใบปลิว ป้ายโฆษณา เป็นต้น นับตั้งแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบรับรอง

หมวด ๖

การยกเลิกการรับรอง

ข้อ ๑๘ ใบรับรองจะถูกยกเลิกในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับการรับรอง เลิกประกอบกิจการที่ได้รับการรับรอง

(๒) ผู้ได้รับการรับรอง เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเป็นคนไร้ความสามารถ

(๓) ผู้ได้รับการรับรอง ตาย

(๔) ผู้ได้รับการรับรอง โอนกิจการให้บุคคลอื่น

(๕) ผู้ได้รับการรับรอง แจ้งขอยกเลิกการรับรองเป็นลายลักษณ์อักษร

(๖) ผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดใหม่ได้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการรับรอง

หมวด ๗

การอุทธรณ์

ข้อ ๑๙ การอุทธรณ์

(๑) ผู้ยื่นคำขอรับการรับรองที่ถูกปฏิเสธการออกใบรับรอง หรือผู้ได้รับใบรับรองที่ถูกลดขอบข่าย ถูกสั่งพักใช้ หรือถูกสั่งเพิกถอนใบรับรอง มีสิทธิอุทธรณ์ได้ภายใน สิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง โดยการยื่นอุทธรณ์ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรยื่นต่อกรมวิชาการ

(๒) คณะพิจารณาอุทธรณ์จะพิจารณาคำอุทธรณ์ และแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบภายใน หกสิบวัน นับตั้งแต่วันที่รับคำอุทธรณ์

(๓) ผลการพิจารณาของคณะพิจารณาอุทธรณ์ให้ถือเป็นที่สุด

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๐ การใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วหรืออยู่ระหว่างดำเนินการอันเกี่ยวกับการขอรับและออกใบรับรองเกษตรอินทรีย์ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามระเบียบนี้